

ВАРИ ХЪУГЪРУДАРИЗ ЯКЪУБДИН КАГЪАЗ

Чпин диндин абдатар уьмриз кечирмиш апІурча, кІури хъюгъ-ну, абхю читинвалариъ аху хъугънайидариз Гирами Рюгъну Агъайин чве вуди гысаб апІурайи Якъубдихъди гъаму кагъаз бикІуз гъитру. Исайихъ сифте хъугъдарин хасиятнаъ алахъру састи суалариин Якъуб хъайи-хъайиси дийигъура. Дурарикан сакъюдар, чпиз айи девлетниин элеъну, касибарин улихъ чпи заанди дисуйи. Сакъюдари, футна гъабхури, жарадарилан улхури, гизаф пис ляхнар гъапІинийи, хъюхъ хъзабгъну лицуйи, жарадариз къаршу чІуру ниятар кІваъ дисуйи. Гирами Рюгъну хъугъвал ляхнииндитІан улупуз шлуб дар ва, гъаддиз, инсанра гъаци уърхиди кІурайи. Дугъу дурарин улихъ гъамциб суал дивра: «Йиз гъардшар, фу тІяъм ахъа, эгер шли, хъугъраза, кІураш, хъа ужувлан ляхнар апІдарш?» (2:14). Мушваъ Гирами Рюгъну хъугърударикан Месигъди улупнайи рякъюбди гъягъюз юкІв хътру касариз кІура. КІваантІан Аллагъдихъ хъугънайири, саб шак адарди, Гъадгъаз ккуниб апІуру.

Хъугъвал ва абкъюл

1 ¹Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин лукІ Якъубдихъан вари дюн'я вуйибси дарагънайи Израилин йицІикъюб тухмин Аллагъдин адмийириз – саламар!

²Йиз гъардшар, учв'ин гъар жюре читинвалар алахъруган, учву лап бахтлу касарси гысаб апІинай, ³фицики, ичв хъугъувал

читинвалариантина удубчІвруган, сабурлувал арайиз гьюруб агъязчвуз. ⁴Ва гьамциб сабурлували чан ляхин кІулиз адабгъну ккунду, гьамдиинди учву гьуркІдар ва тамамдар шулачва, учвуь камивал хьибдар.

⁵Эгер учвкан шлиз аькьюл гьубкІрадарш, дугъу, гьайиф ктарди багъиш апІру ва камивалар дарагру Аллагъдикан тІалаб апІри ва Аллагъди дугъаз тувди. ⁶Хъа учву хьугъвал ади тІалаб дапІну ккунду, саб шак адарди, фицики, шаклу шлур, микІру гьипнайи ва ибикъурайи гьюлин лепейиз ухшар ву. ⁷Мицир касди, Агъайихъан фукІа-мукІа шулиз кІури, фикир дарапІри. ⁸Шаклу вуйири кьубдикан фикир апІури шулу, думу чан ляхнариъ ижмир шулдар.

Гъякъ девлетнакан

⁹Касибвалиъ айи гьардаш Аллагъдин улихъ учв заан вуйивалиин фурслуди ккунду. ¹⁰Хъа девлетлур чан мютІюгъвалиин фурслуди ккунду, гъаз гъапиш, думу, чІурдин кюкюси, жвартІ хьиди. ¹¹Ригъ гьудубчІвуру ва убцрушин абхъру. Убцрушнаан укІ чубхуру, дидин кюкю алдабхъуру ва дидин уччувал йибкІуру. Гьамдиз ухшарди девлетлуйирра, чпин вари ляхнарра хъади, терг хьиди.

¹²Читинвалариъ ахърур хушбахтавар ву. Читинвалариан Аллагъ ккунди удучІвуриз, Аллагъдихъан, Чав Гаф тувнайиси, гьаргандин уьмрин таж рубкъиди. ¹³Читинвалариъ ахъру сарира «Му читинвалар Аллагъди гъаънайидар ву» дупну ккундар, фицики Аллагъдин писваларихъди вуйиб гъич фукІара адар ва саризра читинвалар гъаъдар. ¹⁴Хъа гьарсар кас чан тямгъяри зигура, хъа ккаъра ва дьочІюркъну гъитра. ¹⁵Тямгъну, дишагълийикси, гунагъ кибшру ва апІуру, хъа гунгъи, ликриин гьабшиган, аьжал хуру.

¹⁶Йиз масан гьардшар, учву учвуз кучІлар апІрубси мапІанай. ¹⁷Гьарсаб ужувлаз апІурайи ляхин ва гьубкІну вуйи хьуркъвал заълан, Аллагъдихъан, аьршарин акв арайиз гьабхи Адашдихъан вуйиб ву. Аллагъ гьаммишан сабсир ву ва гьюдюхрур дар. ¹⁸Дугъу Чан гъякъ вуйи Гафналантина, Чав халкъ гъапІубдик варибдик варитІан заан вуйидар хъпан бадали, ухъкан Чаз веледар ктаъну.

Хъпехъуз ва кІул ккивуз агъюу йибхъай.

¹⁹ Йиз масан гьардшар, гьаммишан гафар апІузтІан – кІурубдихъ хъпехъуз гьяракатнаъ йихъай ва хъял кубчІувуз гьялак махъанай, ²⁰ даршиш, инсандик хъял кайивали Аллагъдиз ккуни дугъривал хурдар. ²¹ Гъаци вуйиган, учву апІурайи ляхнариъ писваларихъанна гьякъсузваларихъан ярхла йихъай ва ичв кІваъ урзурайи Аллагъдин аьгъювалар мютІюгълуди къабул апІинай, фицики гьаму аьгъювалари ичв рюгьяр уърхиди. ²² Аллагъдин гаф тамам апІинай, хъа эгер учву думу деебхънутІан гьибтдарш, учву учвуз кучІлар апІурачва. ²³ Эгер шли, Аллагъдин аьгъювалариъ кІурайидар дарапІри, деерхънутІан гьитрадарш, думу гюзгдиан чан маш рябкъюрайириз ухшар ву. ²⁴ Думу чаз дилигну гьудучІвиди ва гьадму гагъди, учв фицир вуш, кІваълан гьархди. ²⁵ Хъа, азадвал хру варитІан заан вуйи Аллагъдин закон кІваантІан аьгъю апІрур ва кІваълан гьадрапІри гьаддихъди чан ляхнар кІулиз адагърур, чан ляхнариъ бахтлу хъиди. ²⁶ Эгер шли учв дугъри вуза кІури фикир апІураш, хъа чан мелзнан эйсивал апІуз аьгъдарш, дугъу чав чаз кучІлар апІура ва дугъан дугъривал файдасуз ву. ²⁷ Аллагъдизна Аършарин Адашдиз ккуни чиркин дару марцци дугъривал – касибвалиъ айи ачІни хпаризна йитимариз кюмек апІувал ва жвув гьаму дюн'яйин чиркинвалариккан уърхювал ву.

Ичв багахъ хъайидар ккун апІинай

2 ¹ Йиз гьардшар, ихъ адлу вуйи Агъа Иса Месигъдихъ хъугъри, адмийир ккунидаризна даккнидариз жара мапІанай. ² Мисалназ, учву уч духънайишваз багъа палат али ва гъзилин тІублан хъайи адми гъюру, гъацира – йирси палат али касибра. ³ Учву багъа палат алириз, артухъ гъюрмат апІури, гьамци кІурачва: «Уву гьаму ужударсдар йишварикан гьамунубдиин деъ». Хъа касибдиз кІурачва: «Гъатушвахъинди гьудучІв», ясана, «Йиз ликарихъинди деъ». ⁴ Учву гьапІрачва? Учву сарин улихъ сар заан апІурачва ва ичв дюз дару хияларихъди, фунур артухъур вуш, гьял апІурачва. ⁵ Хъебехъай, йиз масан вуйи гьардшар! Аллагъди гьаму дюн'яйин улихъ касиб вуйидар кадагънадаринхъа, чпин хъугъувалиъ мюгъкам ва, Учв ккунидариз гаф тувнайиси, Чан Паччагълугъдин ирс рубкърудар хъпан бадали? ⁶ Хъа учву касибар гьясбикк апІурадарчва! Девлетлуйир даринхъа учвлан гьидикъ алдабхъурайидар. Учву судариз хъчІюхюрайидар гьадрап

даринхъа? ⁷Гьадрар даринхъа, учву Чазди кадагънайи Месигъдин ччвур беабур апІурайидар?! ⁸Эгер учву дугъриданра, Гирами китабарий улупнайи: «Багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин» кІуру паччагъвалин закондий айиси апІураш, учву дюзди апІурачва. ⁹Хъа эгер учву сартІан сар артухъди дисураш, гунагъарий ахърачва, ва учвуз, закон гъючІюбгъдаризси, жаза гъадабтІиди. ¹⁰Гъаз гъапиш, шли, Къанундий улупнайиб вари тамам апІури, хъа душв'ан саб фукІа-мукІа тамам дарапІди гъибтиш, дицир кас вари Къанун чІюбгъбаъ тахсиркар ву. ¹¹Фицики «къяппавал мапІан» гъапи Аллагъди «миликІан» гъапундаринхъа? Ва гъаддиз, эгер уву къяппавал апІурадарш, хъа йивну йикІураш, Къанун чІюбгъюрава. ¹²Азадвал тувру Къанундиинди суд апІурайи адмийинсдар гафар ва ляхнар апІин. ¹³Фицики Аллагъдин судди жарариз уж'вал дарапІрурин язухъ апІидар. Уж'вал судтІан зиина ву!

Хъугъувал ва ужувлан ляхнар

¹⁴Йиз гъардшар, фу тІяаьм ахъа, эгер шли, хъугъраза, кІураш, хъа ужувлан ляхнар апІдарш? Мициб хъугъували думу уърхидар, гъаци дарин? ¹⁵Эгер чвуччвуз, ясана чуччуз алабхъуз палат, ясана ипІуз уъл адарш, ¹⁶хъа учвкан сари: «Гъарах мясляьтнийинди. Яшамиш йихъ манишнаъ ва тухъди!» – дупну, фукІа-мукІа дугъаз адрубдикан тутрувиш, мушваъ фу шул? ¹⁷Ари гъамци, эгер хъугъувал лайикъ вуйи ляхнариинди улупдарш, хъугъувал дубкІнаийи гъисаб ву.

¹⁸Сари пуз мумкин ву: «Увуз хъугъувал авуз, хъа узуз – ляхнар! Ляхнар дарди яв хъугъувал гъан, улуп узуз! Хъа узу увуз йиз ляхнарий рябкъюрайи йиз хъугъувал улупидизавуз».

¹⁹Уву Аллагъ сар вуйивалихъ хъугърана? Ужуйи апІурава! Гъеле жинарра хъугъра ва гукІунди йихура.

²⁰Эй ичІи инсан! Увуз ляхнариинди дару хъугъувал файдасуз вуйивал аьгъю дубхъну ккундийвуз? ²¹Хъа ихъ абйирин аба Ибрагъим, чан бай Исакъ, гъурбан апІрушв'ина гъахиган, чан ляхнариинди гъякъ гъапІундайинхъа? ²²Рябкъюрайвуз, дугъан хъугъувал ляхнариинди шуйи ва ляхнарин кюмекнийинди дугъан хъугъувал гъубкІуб гъабхъну. ²³Ва гъамци, Гирами бикІбарий дибикІнайиб тамам гъабхъну: «Ибрагъим Аллагъдихъ хъугънийи

ва, чан хъугъувализ дилигну, думу гъякъ гъапІнийи» ва гъаддиз, дугъаз Аллагъдин дуст гъапнура вуйи. ²⁴Рябкъюрайчвуз, Аллагъдин улихъ адми, неинки саб хъугъвалиинди, хъа чан ляхнаринди гъякъ апІура. ²⁵Гъаци гъабхъну кач'вал кайи Раавдихъдира. Дугъу, чпин шагъур ахтармиш апІури гъафидар, къабул дапІну, жара рякъди гъаиган, думу чан ляхнариз дилигну, гъякъ гъапІундаинхъа?! ²⁶Ари гъамци, рюгъ адру беден фици дубкІну шулуш, хъугъувалра, ляхнар даруган, дубкІна.

Мелз ва гафар

З ¹Йиз гъардшар, вари мялимар хъуз мюхъюгъянай. Ихъ, мялимарин, суд ижмиди апІруб аьгъячвузки, ²фицики ухъу вари дари гагъ-гагъ лайикъсуз тІулар апІурахъа. Чан мелзниинди чІуруб даркІрур гъуркІу кас ву ва дугъаз чан бедендин эйсивал апІузра къувват а. ³Эгер гъяйвнин сппаригъ ухъу фури гъипиш, думу ухъуз мютІюгъ шулу, дидин вари жандин эйвал апІурхъа. ⁴Гъадмукъан ахъю гимйирра магъа гъаци, пис микІари гъирчнайидар, саб бицІи рулиинди хъапІури чаз ккунишвахъинди хъапІра. ⁵Гъамци ихъ мелзра, учв ихъ бедендин бицІи пайтІан даршра, дидхъан зурба ляхнар апІуз шулу. Цюмгъял кабхъиш, гъадму бицІи цІи зурба яркур убгуру! ⁶Мелз – цІа ву. Ихъ жандин имбу паярик гъилигган, дидиъ варитІан гизаф писвал а. Диди вари жан чиркин апІура; дидик жегъеннемдин цІикан цІа кабхъра ва ихъ уьмур убгура. ⁷Адмийи гъубкъу жюрейин гъяйванатар, жакъвар, улчвурхури гъягърудар ва гъюлерин гъяйванатар вердиш дапІна ва апІурира а. ⁸Хъа гъич сарихъанра мелз вердиш апІуз шулдар. Му дебккуз даршлу, агъуйи абцІнайи завал ву. ⁹Гъамдиинди ухъу ихъ Адаш Агъайин тярифар апІури шулхъа ва гъамдиинди Аллагъдиз ухшар ади халкъ дапІнайи адмийириз агъарра апІури шулхъа. ¹⁰Саб ушвниан удучІуру ужувлан гафарра, агъарра. Йиз гъардшар, дици дубхъну ккундар. ¹¹Саб булагъдиан марцци штарра, къилзи штарра удучІури хъуз мумкин вуйинхъа? ¹²Йиз гъардшар, шулин ари, инжирин гъаригъ хифар гъыршири, ясана тІумтІарин ширариин инжирар илиршури? Гъаци къилзи булагъдиан марцци шид удубчІуб мумкин дар!

Гьякъ вуйи аькъюл ва кучІал

¹³ Ичв арайиъ фаџкІа дугъридан фагъумлу ва варибдин гъавриъ айи кас адарин? Эгер дицир аш, дугъу чан фагъумлувал гьякъ уьмриинди улупну ккунду, фагъумлуйириси кІул ис дапІну ккунду. ¹⁴ Хъа эгер ичв юкІвариъ пис бахилвал аш, ва иблисвалиинди жвуваз хайир абгураш, фурслу махъанай ва гьякънакан кучІал макадапІанай. ¹⁵ Мициб фагъум заълан гъюруб дар, думу му дюн'яйинуб ву; рюгъниинди вуйиб дар, иблисдихъан гъюрайиб ву. ¹⁶ Наан бахилвал ва жвувтІан даккнивал аш, гъадушваъ къайдасузвал ва гъарсаб пис ляхин а. ¹⁷ Заълан гъюрайи фагъумлувал, сифте нубатнаъ, марцциб ву, гъацира мясляаъ хурайиб ву, аькъюллуб ву, аьлакъайихъна хруб ву, рягъимлувалихъди ва ужувлан ляхнарихъди абцІна, диди адмийир ккунидаризна даккнидариз жара апІдар ва машназ лигдар. ¹⁸ Ислягъвал бадали мясляаътниинди лихрудари гьякъвалин бегъер ккадабцІиди.

Аллагъдиз бахи йихъай

4 ¹ ГъапІрудар ву ичв гъярхъбарна гъюжатар? Ичв жанариъ урхъурайи тямгъярилан гъюрайидар даринхъа? ² Учвуз фу-вуш ккундучвуз, хъа думу шуладарчвуз, гъаддиз чиб-чпигъ гъярхъну йихурачва. Учву гужназ хъюгърачва, хъа фукІара шуладарчвухъан, ва гъаддиз, гъюжатар апІурачва ва гъярхърачва. Учвуз ккуниб шуладарчвуз, гъаз гъапиш Аллагъдикан ккун апІурадарчва. ³ Учву ккун апІурашра, ккун апІурайиб тамам шуладаричв, гъаз гъапиш учву ужудар ниятариз ккун апІурадарчва, хъа — ичв тямгъяр гъуркІбахъди. ⁴ Дюз дарудар, учвуз аьгъдарди айчвуз, гъаму файдасуз дюн'яйихъди хъувал — Аллагъдихъди апІурайи дяви вуйиваликан? Шлиз гъаму файда ктру дюн'яйихъди дуст духъну ккундуш, думу Аллагъдиз душманди удучІура. ⁵ Гирами бикІбарий гъавайиди гъамци дибикІна кІуранчва?

«Ухъу учІвнайи Рюгъназ

ухъу анжагъ ЧазтІан духъну ккундар».

⁶ Хъа Дугъу ухъуз мутІан артухъ уж'вал улупну. Магъа гъаддиз, Гирами бикІбарий дупна:

«Аллагъ фурсачйириз къаршуди удучІуру,

хъа къисматниин рази вуйидар ккун апІуру».

⁷Гъаддиз, Аллагъдиз мютЮгъ йихъай! Иблисдиз къаршу уду-чІвай – думу учвхъан гъебгди. ⁸Аллагъдихъна багахъ йихъай – Аллагъра учвухъна багахъ хъиди. Хилар жикІай, гунагъкрар, юкІвар марщ апІнай, къю-къюб юкІв айи адмийир! ⁹Дердер апІнай, гъарай ипай, ишай! Ичв аьлхъбар ишбариз илтІибкІри-йичв, шадвал – пашманвализ. ¹⁰Агъайин улихъ учву исди дисай, ва Дугъу учву за апІиди.

¹¹Сар-сариз чІуру гафар мапІанай, гъардшар. Шли чан гъард-шиз чІуру гафар апІуруш ва тахсир кипруш, дугъу Къанундиз къаршуди кІура ва Къанун тахсир апІура. Хъа уву гъамци Къанундик тахсир кипраш, уву Къанундиъ улупнайиб тамам апІрур дарва, хъа – судьявал апІурава. ¹²Аммаки, Къанун Туврур ва судьявал АпІрур сартІан адар, уърхюз Шлур, ясана терг АпІрур. Хъа уву гъацир фуж вува, яв багахъ хъайирин суд апІуз?

¹³Гъамус учву узухъ хъебехъай, гъамци кІурудар: «Гъи-закур саб фунуб-вуш шагъриз сад йисазди, ариш-вериш апІури, гизаф пул гъазанмиш апІуз гъягъидихъа». ¹⁴Учвуз, гъеле закур учвкан фу шулушра, аьгъдарчвуз! Ичв уьмур фу вухъа? Учву, сацІиб ач-миш духъну, дургру дифарси вучва. ¹⁵Учву, мидин ерина, гъарган гъамци дупну ккунду: «Эгер Агъайиз ккун дубхъну, ухъу сагъди гъузиш, гъамци-гъамци апІидихъа». ¹⁶Хъа учву, учв'ин элеъначва ва ултІурччвру гафар апІурачва. Гъарсаб гъамциб фурс чІуруб ву. ¹⁷Ва гъаддиз, учвуз дюзвал фу-вуш аьгъядишра, гъаци дарапІрур гунгъин тахсиркар ву.

Жвуваз жвувтІан даккни девлетлуйириз жаза хъибди

5 ¹Хъа гъамус хъебехъай, учву, девлетлуйир! Ишай ва гъарай ипай учв'ин улукъуз ккайи бедбахтвалариин. ²Ичв девлет гъутІну, ичв палат сурари гъипІну. ³Ичв гъизилизна арсраз гандриж гъивну! Гъадму гандрижи учвуз къаршуди шагъидвал апІиди ва ичв беден, цІиси, ипІиди. Учву ичв аьхиримжи йигъариз учвуз девлет уч дапІначва! ⁴Ичв хутІлариъ бегъер уч апІрудариз къимат тутрувди, учвуз гъибтунчва, дурари Аллагъдиз гъарйир апІура, ва хутІлиъ айидарин агърар Саваоф Агъайин ибарихъна дурукъна. (Саваоф – Аллагъдин ччвурарикан саб, аьршарин къушмарин аьхюр кІуру гаф ву). ⁵Учву жилиин девлетниин уьлюрхну яшамиш гъахъунчва, кефер апІури гъахъунчва, урккру йигъаз ичв

жанар гваназ гъюрхюнчва. ⁶Учву тахсир ктрудар тахсирклар апІуйчва ва йивну йихуйчва, хъа дулар учвуз гъаршу гъудужвдайи.

Сабур апІинай ва ккарагай

⁷Гъаци вуйиган, сабур апІинай, гъардшар, Агъа къяляхъ гъюру йигъ хъайизкъан! Лигай, нежбер фукъан сабурлуди ккилигури шулуш, дубзнайи жили багъа бегъер хайиз фици думу чвлин ва хъадукран мархъариз ккилигури шулуш. ⁸Учвур сабурлувалиинди ккилигури гъузай, юкІвар мюгъкам апІинай, гъаз гъапиш, Агъа гъюру йигъар сарун багахъ хъа. ⁹Гъардшар, Аллагъди учвуз жаза гъадаабтІуз, чиб-чпилан мулханай. Лигай, Судья гъамустІанра урчІарихъ дийигъна! ¹⁰Гъардшар, сабур апІбаъ ва мюгъкамвалиъ Аллагъдин ччвурнахъан гъапи пайгъамбрарихъан мисал гъадабгъай. ¹¹Учвуз абгъячвуз, абхиризкъан мюгъкамди гъуздариз учу бахтаврар кІурача. Учвуз Аюбдин ижмиваликан гъеабхунчвуз ва, Агъайи дугъаз чан уьмриъ фициб абхир тувнуш, абгъячвуз, гъаз гъапиш Агъа рягъимлур ву ва язухъ Зигрур ву. ¹²Сифтена-сифте, йиз гъардшар, я завариинди, я жилариинди ху мапІанай, я жараси гъич саб жюрейинди ху мапІанай. Гъит ичв анжагъ «ав» кІурушваъ «ав» ибшири, «ваъ» кІурушваъ «ваъ» ибшири, учвуз жаза дархъбан бадали.

¹³Учвкан фуж балайикк ккахъиш, гъит ккарагри, фуж шадвали ацІнаш, гъит Аллагъдиз мяълийир апІри. ¹⁴Учвкан фуж ищураш, хъугърударин жямъатдин абхюриз дих апІри ва, Агъайин ччвурнахъ ччим кадатну, гъит, гъадгъан зиин ккарагри. ¹⁵ГъубкІну хъугъвал айи ккарагували ищурайир сагъ апІиди ва Агъайи думу ликриин апІиди. Хъа эгер дугъу гунагъ дапІнаш, хил алдабгъиди. ¹⁶Гъаддиз чиб-чпин улихъ жвувкан ктахъу гунгъар кІул'ин дисай ва, Агъайи учву сагъ апІбан бадали, чиб-чпихъанди ккарагай. Гъякъ уьмур хъапІрайирин ккарагбаъ гизаф къувват а! ¹⁷Ил'яс ухъусир адми вуйи. Думу лап ижмишнаан мархъ дурубгъбан бадали ккарагнийи, ва шубуд йисанна гъацІаъ гъубгъундайи. ¹⁸Думу хъана ккарагнийи, ва аьршариан мархъ гъубгънийи, жили бегъер гъабхнийи. ¹⁹Йиз гъардшар, эгер учвкан фуж, гъякъ рякълан улдугну, шли-вуш хъана алаънуш, ²⁰абгъю йибхъай, гунагъкар кучІлин рякъхъан хътаури думу абжалихъан уьрхюра ва гизаф гунгъар апІуваликкан азад апІура.